

det Sagte paa den af det høie Ministerium befrevne Plan til en naturlig og historisk udviklet Fordeling af Rigsarkivet i tvende Sektioner eller Afdelinger.

Geheimarkivet og den dertil fra gammel Tid knyttede ældre (historiske) Samling af Rigets Arkiver vil behøve en stor Udvidelse af Plads, naar Sagerne skulle tilbørlig opstilles. Saa godt som kun en eneste af dets Svælvinger har endnu noget Rum til at modtage de ældre Sager indtil 1750 fra Kammerarkivet, fordi Afleveringen derfra er bleven udsat; men under denne Udsættelse har Geheimarkivet maattet modtage og i den nævnte Svælving anbringe flere til dels meget betydelige Samlinger, det gamle Partikularkammer-Arkiv, Civilliste-Arkiv, Hofmarskallats-Arkiv, en forsat Aflevering fra Krigsministeriets Arkiv, gamle Amtsarkiver og en stor Del mindre Afleveringer, som jeg ikke her nærmere skal specificere. Dette var ikke beregnet, da denne Svælving blev erhvervet og indrettet, og der vil desaa neppe nok være Plads til at optage, hvad der endnu efter den 1850 fastsatte Tidsgrense skal optages. Men nu kommer desuden dertil ogsaa, hvad der baade ifølge Planen af 1850 og ifølge det høie Ministeriums Skrivelse „skal esterhaanden i Tidens Løb overgaa til denne i strengere Forstand historiske Afdeling af Rigsarkivet“. Kun Krigsministeriet har for nogle Aar siden udsørt ogsaa denne Del af Arkivplanen.

Regjeringsarkivet eller den anden Afdeling af det i det høie Ministeriums Skrivelse bestemte Rigsarkiv synes mig ligesaa lidt at kunne fra nyt af stables, naar man ikke forud har tilveiebragt og indrettet Pladsen dertil. Det nuværende Lokale, hvoraf en Del anses for meget ringe, skal nu dog være ganske optaget af Rancelli- og Kammerarkiverne; men efter Rigsarkiv-Ideén skulde denne anden Afdeling endnu have Alt, hvad der for Tidens besinder sig i Udenrigsministeriets, Krigsministeriets og Marineministeriets Arkiver, som disse tre Ministerier hidtil have modsat sig at ville afgive til et fælles Ministerial-Arkiv. Det maa, som ovenfor antydet, være især denne Afdeling, hvortil det høie Ministerium sigter, naar det taler om at samle Arkiverne, thi det tilfugtede Rigsarkivs ældre Afdeling er jo med Undtagelse af det ældre Kammerarkiv samlet efter Arkivplanen af 1850. Men det saaledes samlede Ministerial-Arkiv vil fordrø en Plads, hvis Omfang man neppe let kan beregne forud for rigeligt. Dernæst maa der i samme og saa forud være beregnet og vundet Plads til den aarlige Tilvært, som dette Arkiv eller denne Afdeling af Rigsarkivet stadig vil modtage fra Regjeringskontorerne, efterhaanden som disse overfyldes med Sager, der ordentlig ikke mere behøve at være stadig ved Haanden; thi Afgangen fra Ministerial-Arkivet til den anden eller historiske Afdeling af Arkivet ovenfor vil formentlig først efter større Mellemrum (20—30—50 Aar) gjøre en Plads for den aarlige Tilvært.

Saaledes vil, synes mig, allerede den nu tilstedeværende Masse af Arkivalier i hver af det paatænkte Rigsarkivs Afdelinger gjøre det nødvendigt, førend man vover sig ind paa Forandring i det Bestaaende, at have en betydelig Plads til Udvidelse, og endnu mere nødvendigt vil dette være, dersom man efter Antydninger i Folkethinget vil tænke paa at inddrage gamle Provindsialarkiver (Amtsarkiver, Herredsarkiver, Raadstuearkiver, Sognearkiver), der ikke mere antages at have praktisk Anvendelighed, i Rigsarkivet, hvad jeg dog ingenlunde vilde tilraade, hvis Bedkommende selv ønske at beholde disse Arkivalier.

Seg kan derfor ikke andet end betragte Tilveiebringelsen og Indretningen af et nyt og betydelig udvidet Lokale som den nødvendige Betingelse for Udførelsen af den udtalte Tanke om et Rigsarkiv.

2. Naar jeg derefter gaar over til det andet os forelagte Spørgsmaal, nemlig a. hvor stort et Lokale der vil behøves til Udvidelse af de nuværende Arkivolokaler, og b. om det Store kongelige Biblioteks Bygning maatte kunne afgive tilstrækkeligt Rum dertil, skal jeg ogsaa lette denne for mig vanskelige Beregning ved at gaa ud fra den Artikulering af det paatænkte Rigsarkiv, som det høie Ministerium har anvist.

I. Efter denne Anvisning vil der til Rigsarkivets historiske Sektion eller det gamle Rigsarkiv behøves:

1. Rum til de Arkivalier, som Geheimarkivet nu bevarer. Disse Arkivalier ville ved en Omflytning absolut fordrø en større Plads, end de nu indtage; men saamegen Plads vil formodentlig dog nu have, at den kunde strække til for en Omflytning og endda levende lidt Overstud (omtrent 300 □ Men?) til Modtagelse af, hvad der efter Arkivplanen af 1850 endnu skal afleveres. Geheimarkivets nuværende Fladerum er nemlig efter min Regning 2,170 □ Men.

At overføre 2,170 □ Men.